

DECYZJE

DECYZJA RADY (UE) 2016/541

z dnia 15 lutego 2016 r.

wzywająca Grecję do zastosowania środków służących ograniczeniu deficytu uznanych za niezbędne w celu likwidacji nadmiernego deficytu (2015/1410) ⁽¹⁾

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 126 ust. 9,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W art. 126 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) określono, że państwa członkowskie mają unikać nadmiernego deficytu budżetowego oraz ustanowiono w tym celu procedurę dotyczącą nadmiernego deficytu. Pakt na rzecz stabilności i wzrostu, którego część naprawcza obejmuje przepisy wykonawcze regulujące procedurę dotyczącą nadmiernego deficytu, stanowi ramy wspierające realizację polityki rządu mającej na celu szybkie przywrócenie dobrego stanu finansów publicznych z uwzględnieniem sytuacji gospodarczej.
- (2) W dniu 27 kwietnia 2009 r. Rada, zgodnie z art. 104 ust. 6 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, podjęła decyzję stwierdzającą istnienie nadmiernego deficytu w Grecji.
- (3) W dniu 10 maja 2010 r. Rada, na podstawie art. 126 ust. 9 i art. 136 TFUE, przyjęła decyzję 2010/320/UE ⁽²⁾ skierowaną do Grecji celem wzmocnienia i pogłębienia nadzoru budżetowego oraz wezwania Grecji do zastosowania środków służących ograniczeniu deficytu uznanemu za niezbędne w celu likwidacji nadmiernego deficytu najpóźniej w roku 2014. Rada wyznaczyła rok 2014 jako termin korekty nadmiernego deficytu oraz określiła roczne wartości docelowe dla deficytu budżetowego.
- (4) Decyzja Rady 2010/320/UE została kilkakrotnie znacznie zmieniona. Ze względu na konieczność dalszych zmian w dniu 12 lipca 2011 r. została ona przekształcona decyzją Rady 2011/734/UE ⁽³⁾ w celu zachowania przejrzystości. Decyzja ta była następnie wielokrotnie znacząco zmieniana między dniem 8 lipca 2011 r. a grudniem 2012 r. ⁽⁴⁾.
- (5) Bardzo poważne pogorszenie sytuacji finansowej Grecji skłoniło państwa członkowskie strefy euro do podjęcia decyzji o udzieleniu jej pomocy stabilizacyjnej, celem zabezpieczenia stabilności finansowej w całej strefie euro, w powiązaniu z pomocą wielostronną udzieloną przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy. Od maja 2010 r. do czerwca 2015 r. wsparcie ze strony państw członkowskich należących do strefy euro zapewniane było w formie dwustronnego instrumentu kredytowego na rzecz Grecji oraz pożyczki z Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej (EFSF). Wsparciu kredytodawców towarzyszyły szczegółowe warunki polityczne, obejmujące przestrzeganie przez władze Grecji decyzji Rady 2011/734/UE z późniejszymi zmianami.
- (6) W dniu 8 lipca 2015 r. Grecja wystąpiła o pomoc finansową z Europejskiego Mechanizmu Stabilności (EMS) w postaci trzyletniej pożyczki, a w dniu 12 lipca 2015 r. osiągnięto co do zasady porozumienie w sprawie udzielenia Grecji pożyczki w wysokości do 86 000 mln EUR. W dniu 17 lipca rada zarządzająca EMS powierzyła Komisji Europejskiej, działającej we współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym i Międzynarodowym

⁽¹⁾ Niniejszy akt został pierwotnie przyjęty jedynie w języku angielskim i został opublikowany w Dz.U. L 219 z 20.8.2015, s. 8

⁽²⁾ Dz.U. L 145 z 11.6.2010, s. 6.

⁽³⁾ Dz.U. L 296 z 15.11.2011, s. 38.

⁽⁴⁾ Decyzja Rady 2011/791/UE (Dz.U. L 320 z 3.12.2011, s. 28), decyzja Rady 2012/211/UE z dnia 13 marca 2012 r. (Dz.U. L 113 z 25.4.2012, s. 8), decyzja Rady 2013/6/UE z dnia 4 grudnia 2012 r. (Dz.U. L 4 z 9.1.2013, s. 40).

Funduszem Walutowym, zadanie negocjowania protokołu ustaleń określającego szczegółowe warunki pomocy finansowej obejmującej lata 2015–2018 zgodnie z art. 13 ust. 3 Porozumienia ustanawiającego EMS.

- (7) Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 472/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru gospodarczego i budżetowego nad państwami członkowskimi należącymi do strefy euro dotkniętymi lub zagrożonymi poważnymi trudnościami w odniesieniu do ich stabilności finansowej⁽¹⁾, w szczególności jego art. 7, państwo członkowskie zwracające się o pomoc finansową EMS musi przygotować program dostosowań makroekonomicznych (zwany dalej „programem”) do zatwierdzenia przez Radę. Program taki powinien zapewnić przyjęcie szeregu reform koniecznych w celu poprawy stabilności finansów publicznych i otoczenia regulacyjnego.
- (8) Przygotowany przez Grecję program został zatwierdzony decyzją wykonawczą Rady (UE) 2016/544⁽²⁾.
- (9) Artykuł 10 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 472/2013 stanowi również, że w przypadku gdy państwo członkowskie objęte programem dostosowań makroekonomicznych, na mocy art. 7 tego rozporządzenia, jest również adresatem decyzji na mocy art. 126 ust. 9 TFUE dotyczącej korekty nadmiernego deficytu, roczne cele budżetowe w jego programie dostosowań makroekonomicznych włącza się do decyzji w sprawie wezwania zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu⁽³⁾; ponadto do decyzji w sprawie wezwania zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1467/97 włącza się również środki prowadzące do osiągnięcia tych celów budżetowych określone w programie dostosowań makroekonomicznych. Artykuł 10 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 472/2013 stanowi także, że państwo członkowskie jest zwolnione z obowiązku przedkładania sprawozdań na mocy art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1467/97. Wreszcie art. 10 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 472/2013 stanowi, że prowadzi się monitorowanie przewidziane w art. 7 ust. 4 tego rozporządzenia, a państwo członkowskie jest zwolnione z obowiązku podlegania monitorowaniu na mocy art. 10 ust. 1 oraz art. 10a rozporządzenia (WE) nr 1467/97 oraz monitorowaniu stanowiącemu podstawę wszelkich decyzji na mocy art. 6 ust. 2 tego rozporządzenia.
- (10) Obecne prognozy wskazują, że poziom działalności gospodarczej w Grecji będzie znacznie niższy niż przewidywano w momencie dokonywania ostatnich zmian w decyzji Rady 2011/734/UE w grudniu 2012 r. Oczekuje się, że w 2015 i 2016 r. zarówno realny, jak i nominalny PKB będzie na znacznie niższym poziomie niż przewidywano w prognozie Komisji z wiosny 2015 r., w wyniku niepewności politycznej, braku wdrażania reform, spadku dochodów rządowych, przerwy w działalności banków oraz wprowadzenia ograniczeń w przepływach kapitałowych. W sierpniu 2015 r. Komisja zaktualizowała swoje prognozy dotyczące wzrostu PKB, mające stanowić podstawę negocjacji w sprawie protokołu ustaleń wymaganego dla programu EMS. Zgodnie z tymi prognozami przewiduje się, że w latach 2015–2016 realny PKB zmniejszy się odpowiednio o 2,3 % i 1,3 % (w porównaniu z dodatnim wzrostem w tych latach na poziomie 0,5 % i 2,9 % w prognozie z wiosny 2015 r.), a następnie wzrośnie o 2,7 % w 2017 r. i o 3,1 % w 2018 r. Ten wyraźnie gorszy scenariusz gospodarczy na lata 2015–2016 prowadzi – przy założeniu niezmiennego kursu polityki – do odpowiadającego mu pogorszenia perspektyw sytuacji finansów publicznych.
- (11) Szacuje się, że Grecja polepszyła swoje saldo strukturalne o 16 punktów procentowych PKB z deficytu na poziomie 15,2 % w 2009 r. do około 1 % nadwyżki w 2014 r., co umożliwiło osiągnięcie poprawy salda strukturalnego w latach 2009–2014, która już jest znacznie większa niż zalecana przez Radę poprawa o minimum 10 punktów procentowych PKB w tym okresie. Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych osiągnął w 2014 r. 3,5 % PKB, wyraźnie mieszcząc się w pułapie deficytu budżetowego (wg ESA2010) na 2014 r. wyznaczonym decyzją Rady na 4,5 % PKB. Wynik salda pierwotnego na poziomie 0,4 % PKB był jednak znacznie niższy niż oczekiwano i nie osiągnięto celu ustalonego na poziomie 1,5 % PKB ze względu na połączony wpływ kilku czynników obejmujących odwrócenie cyklu gospodarczego i związane z nim negatywne skutki dla dochodów budżetowych, rozluźnienie polityki budżetowej i większą niepewność ekonomiczną. Osłabienie warunków makroekonomicznych wraz z wygasającymi tymczasowymi środkami budżetowymi w 2015 r. uniemożliwiły jednak osiągnięcie docelowego salda pierwotnego na poziomie 3 % PKB w 2015 r. przewidzianego w ostatniej zmianie decyzji 2011/734/UE przyjętej w grudniu 2012 r. Cele budżetowe zostały zatem znacząco skorygowane w dół w wyniku uwzględnienia warunków makroekonomicznych i obecnej sytuacji budżetowej, aby uniknąć zbyt rygorystycznej polityki budżetowej w krótkiej perspektywie.
- (12) W związku z tym Grecja będzie realizować nową ścieżkę korekty budżetowej opartą na docelowym poziomie nadwyżki pierwotnej na poziomie – 0,25, 0,5, 1,75 i 3,5 procent PKB odpowiednio w roku 2015, 2016, 2017 oraz 2018 i kolejnych latach. Kurs wyznaczany przez roczne cele budżetowe jest spójny z oczekiwanym tempem wzrostu gospodarki Grecji wychodzącej z najgłębszej odnotowanej recesji. Zmieniona ścieżka korekty budżetowej oznacza, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych spadnie do poziomu poniżej 3 % PKB w 2017 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 140 z 27.5.2013, s. 1.

⁽²⁾ Zob. s. 27 niniejszego Dziennika Urzędowego.

⁽³⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6.

- (13) Według zaktualizowanej prognozy służb Komisji dotyczącej wzrostu nominalnego PKB szacuje się, że deficyt pierwotny sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniesie 7 631 mln EUR (4,4 % PKB) w 2015 r., 6 166 mln EUR (3,6 % PKB) w 2016 r., 4 089 mln EUR (2,3 % PKB) w 2017 r. oraz 753 mln EUR (0,4 % PKB) w 2018 r.
- (14) Budżet na rok 2016, który ma być przyjęty przez parlament Grecji, stanowi część średnioterminowej strategii budżetowej (MTFS) na lata 2016–2019 mającej na celu zapewnienie znacznej i skoncentrowanej na początku okresu konsolidacji budżetowej, przynoszącej oszczędności w wysokości ponad 6 900 mln EUR, tj. blisko 4 % PKB.
- (15) Brak końcowego przeglądu programu EFSF, niedokonane płatności z tytułu obsługi zadłużenia, wygaśnięcie programu EFSF i wprowadzenie ograniczeń w przepływach kapitałowych stworzyły nowe okoliczności, które doprowadziły do dalszego znacznego pogorszenia się zdolności obsługi zadłużenia. Wynika to z niższych prognoz wzrostu gospodarczego, korekty w dół docelowego poziomu nadwyżki pierwotnej, korekty w dół wpływów z prywatyzacji, znacznego pogorszenia sytuacji w zakresie potrzeb finansowych sektora bankowego w następstwie wprowadzenia ograniczeń w przepływach kapitałowych, konieczności wyższego rozliczenia zaległych zobowiązań w następstwie niedostatecznej płynności państwa oraz wpływu wyceny z powodu utraty wartości euro w stosunku do SDR. W scenariuszu podstawowym oczekuje się, że w wyniku tych zmian relacja długu do PKB osiągnie poziom 198,3 % w 2016 r., a następnie spadnie do 169,3 % w 2020 r., 154,5 % w 2022 r. i 115,9 % w 2030 r.
- (16) Biorąc pod uwagę rozwój sytuacji, należy dokonać aktualizacji ścieżki dostosowania prowadzącej do korekty nadmiernego deficytu. Zobowiązania podjęte przez Grecję dotyczą nie tylko działań na rzecz konsolidacji budżetowej, lecz również środków koniecznych do stworzenia klimatu sprzyjającego wzrostowi gospodarczemu i zminimalizowania negatywnych skutków społecznych.
- (17) Każdy środek wymagany zgodnie z decyzją wykonawczą Rady (UE) 2016/544 ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia wymaganej korekty budżetowej. Niektóre z tych środków mają bezpośredni wpływ na sytuację budżetową Grecji, podczas gdy inne są środkami strukturalnymi, które przyczynią się do lepszego zarządzania budżetem i lepszego stanu finansów publicznych w średnim okresie.
- (18) W związku z powyższym konieczna wydaje się zmiana wcześniejszych rocznych celów budżetowych i środków prowadzących do ich osiągnięcia. Nowe roczne cele budżetowe i środki prowadzące do ich osiągnięcia są określone w decyzji wykonawczej Rady (UE) 2016/544,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Grecja jest zobowiązana do zlikwidowania obecnego nadmiernego deficytu jak najszybciej, najpóźniej do końca 2017 r.
2. Ścieżka dostosowania prowadząca do korekty nadmiernego deficytu ma na celu osiągnięcie rocznych docelowych poziomów deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych określonych w decyzji wykonawczej Rady (UE) 2016/544 i będzie oparta na docelowym poziomie nadwyżki pierwotnej na poziomie – 0,25, 0,5, 1,75 i 3,5 % PKB odpowiednio w roku 2015, 2016, 2017 oraz 2018 i kolejnych latach. Kurs wyznaczany przez roczne cele budżetowe jest spójny z oczekiwanym tempem wzrostu gospodarki Grecji wychodzącej z najgłębszej odnotowanej recesji. Zmieniona ścieżka oznacza, że deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych spadnie do poziomu poniżej 3 % PKB w 2017 r.
3. Grecja jest zobowiązana do przyjęcia i wdrożenia w całości wszystkich środków budżetowych, gospodarczych i służących dostosowaniom strukturalnym objętych gospodarczym i finansowym programem dostosowawczym zatwierdzonym decyzją wykonawczą Rady (UE) 2016/544.
4. Grecja jest zobowiązana do pozostawania w gotowości do przyjęcia dalszych środków w przypadku, gdy dojdzie do urzeczywistnienia się zagrożeń dla realizacji planów budżetowych. Środki konsolidacji budżetowej mają zapewnić trwałą poprawę salda strukturalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych w sposób sprzyjający wzrostowi gospodarczemu.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja staje się skuteczna z dniem jej notyfikacji.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Greckiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 15 lutego 2016 r.

W imieniu Rady
M.H.P. VAN DAM
Przewodniczący
